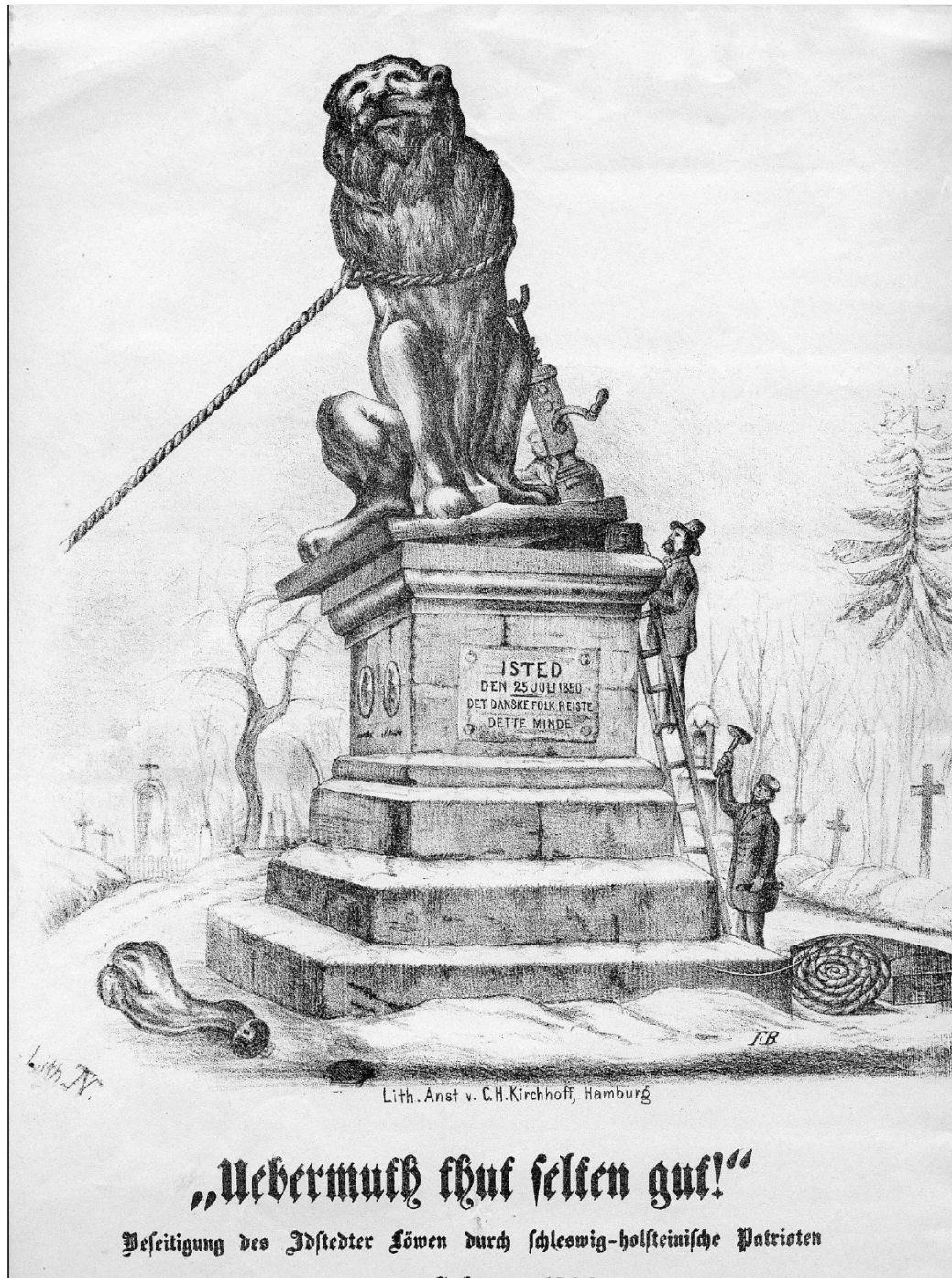

Koloreret xylografi af Gottlieb Christian Wilhelm Haase (1864).

Nedrivningen af Istedløven på den gamle kirkegård i Flensborg i 1864 (litografi).

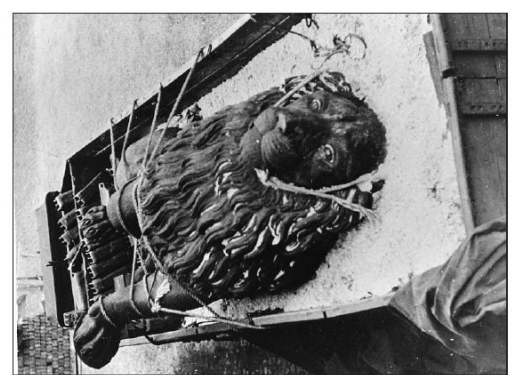
COPYRIGHT: MUSEUMSBERG

»Overmod fører sjældent noget godt med sig«, lyder billedteksten til dette litografi lavet i Hamborg i 1864. Efter 1864-sejren gik slesvig-holstenske patrioter løs på løven. Det var dog ikke dem, der fik løven revet ned fra soklen. Dertil måtte de have hjælp af de preussiske myndigheder.

Løvens ankomst til Flensborg i august i år.

Istedløven i 1945.

Stor ståhej for en missekate

Udstilling. Et overdimensioneret kunstværk. Let at genkende. Baggrund for spalte og og spalte ned i avisernes agurketid. Istedløvens omtumlede historie er kommet på museum i Flensborg.

FLENSBURG. Det største slag i danmarkshistorien var i virkeligheden komplet ligegyldigt. 40.000 danske soldater tørnede sammen med 34.000 slesvig-holstenere i slaget på Isted Hede den 25. juli 1850. Knap 1400 mistede livet. Men aksemagterne Storbritannien, Rusland og Preußen havde allerede inden slaget fastlagt, at tingene skulle forblive, som de var: Slesvig skulle fortsætte med at være en del af den danske helstat – akkurat som før Treårskrigen 1848-50.

Istedløven er tilbage på den gamle kirkegård i Flensborg. I morgen trækkes sløret af den, og i aften åbnes udstillingen »Godt brødt, løve!« på Museumsberg i Flensborg få hundrede meter fra Istedløvens ny, gamle hjem på kirkegården.

På udstillingen ser man

blandt andet et bemærkelsesværdigt karikaturlad fra 1848, der til daglig hænger i Istedhallen. Her ser man en englænder og en preusser, der er ved at save Slesvig – udformet som en løve – over nogenlunde dér, hvor 1920-grænsen kom til at gå.

Allerede i 1848 – mellem krudt og kugler – var der nogle, der havde set realiteterne i øjnene. Og som kom til at spå.

H.C. Andersens forsyn

Det samme gjaldt H.C. Andersen, der var en af gæsterne, da Istedløven blev rejst på kirkegården i Flensborg i 1862: »Hvad vil ske, hvis en Fjende engang her besejrer os«, skrev digteren.

En beamer sender citatet op på en væg på udstillingen, der belyser Istedløven ud fra både en historisk og en kunstnerisk vinkel. Som kunstværk er Istedløven problematisk. Som mindesmærke er den belagt med en høj symbolværdi. Den har været igennem endeløse kontroversielle diskussioner, og ét kan man ikke underkende: Billedhuggeren H.W. Bissens monument har en fantastisk genkendelsesværdi.

Historiske skitser, modeller, fotos og kunstværker til lejligheden fortæller historien om en løve, der kom til at blive tre gange så stor som planlagt. Ganske enkelt fordi den nationalliberale Jens Lehmann startede en indsamling, der indbragte tre gange så mange

Fakta

- Istedløven blev afsløret på den 12. årsdag for Slaget ved Isted, den 25. juli 1862. Pengene til løven var indkommet ved en landsindsamling i Danmark.
- På bagsiden af fodstykket fandtes Carl Plougs vers: »Trofaste Kæmper i Farens Stund / mandigt har værget vor Odelsgrund. / Troskab skal Vagt ved Graven være, / Manddom skal skærme Arv og Ære«. Dette vers er ikke længere at finde på fodstykket i Flensborg.
- I vinteren 1864, efter preussiske troppers indmarch i Flensborg, blev løven den 28. februar forsøgt væltet ned af sin sokkel af slesvig-holstenere. Løven blev stærkt beskadiget, og hovedet faldt helt af. Preussiske tropper forhindrede yderligere skader og transporterede 1867 løven til Berlin, hvor den 1868 blev opstillet i Zeughaus og april 1878 blev flyttet til kadetakademiet i Berlin-Lichterfelde.
- Efter et initiativ af korrespondent Henrik V. Ringsted blev statuen i 1945 tilbagegivet til Danmark af det amerikanske militær, der transporterede statuen til København og placeret uden for Tøjhusmuseets gård.
- I 1874 blev der taget en zinkafstøbning af Istedløven. Den berlinske kopi findes endnu og står i Heckeshorn ved Großer Wannsee.

penge som muligt.

Resultatet blev en temmelig hovmodig løve, som den tyske tegner og kunstner Wilhelm Busch meget rammende karikerede som en frø. Et øjeblik overvejede museumsdirektør Michael Fuhr, om Museums-

berg skulle bruge denne tegning som plakatomotiv til udstillingen – men afholdt sig dog alligevel fra at gøre det.

Artikler og læserbreve

Udstillingen begynder med en serie oliemalerier af maleren

Jens Lorenzen, der er født og opvokset i Slesvig, og som bor i Berlin. Malerierne er hængt op ved siden af hinanden som en mur og viser med ironi de mange betydninger, løven har som symbol. I samme rum står en søjle fyldt med avisartikler, læserbreve og kronikker om løven – mange af dem skrevet i agurketiden om sommeren.

Labyrinth med navne

Herfra fortsætter man ind i en labyrinth af vægge med navne på de 1400 faldne i slaget – navne skrevet af danske og tyske gymnasieelever – og til sidst når man frem til en video-installation med fri associationer omkring temaet løve.

I det næste udstillingsrum bliver det hele historisk med gamle billedtryk og alskens modeller af løven. På en uge-revy fra 1945 kan vi se Istedløvens rejse fra det preussiske kadet-akademi i Lichterfelde i Østberlin til København. En rejse, der gik gennem det udbombede Tyskland og sandelig også Flensborg. Og som Christian den Tiende sagde i sin takketal til den amerikanske general Barker: Egentlig hørte løven også til i Flensborg. Denne sætning er dog ikke med i filmstrimlen, der vises på en tv-skærm i et hjørne på udstillingen.

Nabosnak

Udstillingens tyske undertitel er »Nachbarschaftliches rund

um den Istedt-Löwen«.

Det lyder som to naboer, der igen kan snakke sammen efter lidt skærmydsler. Og avisudklippene på udstillingen viser da også, at vi ikke skal særlig mange år tilbage, før at Istedløvens tilbagevenden var noget, der lå mange flere år ud i tiden.

Men lige pludselig skete det. Lidt ligesom murens fald. Nogle historikere strider stadigvæk. Et par stykker hævder, at dens hjemvenden til Flensborg er blevet besluttet på et udemokratisk grundlag. Nogle andre diskuterer, om den nu er et mindesmærke, et sejrsmonument eller et gravmæle. Under alle omstændigheder en løve til minde om et slag, der politisk kun havde ganske ringe betydning.

I aften klokken 19 taler Flensborgs overborgmester Simon Faber, generalkonsul Henrik Becker-Christensen og museumsdirektør Michael Fuhr. Klokken 21 optræder en kunstnergruppe i Bundsenkappellet på den gamle kirkegård, og senere på efteråret er der foredrag, rundvisninger og hver søndag klokken 11 søndagsatelier for børn fra seks år – med udgangspunkt i Istedløven.

Udstilling på Museumsberg Flensborg: Godt brødt, løve! Varer til den 20. november.

Hans Christian Davidsen
hcd@fla.de